

ОСНОВИ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ, НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ та ГЛИБОКОГО НАВЧАННЯ

Модуль 3. Навчання без вчителя

Лекція 3.5.

Кластеризація. Карти Кохонена (SOM)

Класичний AI / Класичний ML

Навчання без вчителя: Маємо великий набір даних. В цих даних є приховані закономірності.

Задача – знайти закономірності, наприклад, розбивши дані на певні групи чи кластери.

Кластеризація

Формально:

Маємо множину (вибірку) $\mathbb{O}$ об'єктів $o^{(j)}$, $j = 1, 2, \dots, M$

Кожен об'єкт $o^{(j)}$ має сукупність характеристик - ознак $x_i^{(j)}$, $i = 1, 2, \dots, N$ з множини $\mathbb{X}$.

Передбачається, що є множина $\mathbb{C}$ класів (кластерів) $c^{(k)}$, $k = 1, 2, \dots, K < M$ (іноді K відомо, іноді – невідомо).

Але (на відміну від класифікації)!

належність об'єкту $o^{(j)}$ до класу $c^{(k)}$ - невідома.

Кластеризація

Визначена деяка метрика $d(o^{(j)}, o^{(i)})$ – відстань від між об'єктом $o^{(j)}$ та об'єктом $o^{(i)}$.

Завдання: розбити вибірку $o^{(j)}$, $j = 1, 2, \dots, M$ на непересічні підмножини – кластери так, щоб кожен кластер складався з об'єктів, близьких по метриці $d(., .)$, а об'єкти різних кластерів істотно відрізнялися. При цьому кожному об'єкту $o^{(j)}$ приписується відповідний кластер – клас $c^{(k)}$.

Самоорганізаційна карта Кохонена

☹ Далі буде ☹

The END

Модуль 3. Лекція 05.